

Η αποδοχή του «άλλου»

Διαθεματική Διδακτική Πρόταση στο μάθημα των
Θρησκευτικών και της Κοινωνικής και Πολιτικής
Αγωγής

Στ' τάξη 5^ο Δ. Σ. Κομοτηνής
Μαριγώ Παπανικολάου

ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

- Η συνύπαρξη χριστιανών και μουσουλμάνων στην περιοχή της Θράκης
- Η έλευση αλλόθρησκων μεταναστών και προσφύγων στον ελλαδικό χώρο
- Οι μετακινήσεις των ανθρώπων τις τελευταίες δεκαετίες

ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

- Η σύνθεση του μαθητικού δυναμικού της Ελλάδας, *«Αν ο Άλλος είναι ο διπλανός μας στο θρανίο, το αίτημα της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης είναι ήδη εδώ»* (Collès, 1994)
- Η εφαρμογή της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης είναι αναγκαία όχι μόνο σε τάξεις με ετερόδοξα ή αλλόθρησκα παιδιά αλλά σε κάθε τάξη, διότι όλα τα παιδιά σήμερα και πολύ περισσότερο αύριο, θα ζήσουν σε πολυπολιτισμικό περιβάλλον (Οδ. Εκπ. Θρ.)

ΣΤΟΧΟΙ

- Να αναγνωρίσουν οι μαθητές/τριες , οι οποίοι/ες ανήκουν αμιγώς στην χριστιανική κοινότητα, πως χριστιανοί και μουσουλμάνοι, μέσα από τη θρησκεία τους, οφείλουν να ευεργετούν τον συνάνθρωπό τους
- Η κατανόηση του «άλλου» είναι προϋπόθεση για τον πραγματικό σεβασμό και τη συνύπαρξη μαζί του
- Να γνωρίσουν οι μαθητές πως οι πολίτες μιας χώρας είναι και τα μέλη των μειονοτήτων

ΣΤΟΧΟΙ

- Η ανάδειξη κοινών πολιτισμικών στοιχείων και ταυτόχρονα η εποικοδομητική ανάδειξη των διαφορών
- Να κατανοήσουν πως τα στερεότυπα για διαφορετικές φυλετικές και πολιτισμικές ομάδες προκύπτουν από την απομόνωση και την άγνοια του «άλλου» τρόπου ζωής
- Να διαμορφώσουν την ατομική και συλλογική τους ταυτότητα μέσα από τη γνωριμία με τον «άλλο».

Α΄ ΦΑΣΗ ΤΟΥ PROJECT

- Εργασία στην ολομέλεια της τάξης
- Καταιγισμός ιδεών – Βρίσκουν διαφορές και ομοιότητες που έχουν μεταξύ τους
- Συζητήσεις ενθάρρυνσης – «Διαφορετικοί» άνθρωποι γύρω μας
- Θρησκευτική διαφοροποίηση
- Προϋπάρχουσες γνώσεις για τον τρόπο που ο Ιησούς αντιμετώπιζε τους «άλλους»

Β' ΦΑΣΗ

- Εργασία σε ομάδες
- Αφήγηση από τον Δάσκαλο και επεξεργασία της Ευαγγελικής Περικοπής του «Καλού Σαμαρείτη» (Λουκά Ι' 25 – 37)
- Επεξεργασία παραθέματος από το Κοράνι (Κοράνιο, σούρα «Η βους», 2, 172)
- Αντιπαραβολή των δύο κειμένων
- Χριστιανοί και Μουσουλμάνοι, μέσα από τη θρησκεία τους, οφείλουν να ευεργετούν τον συνάνθρωπό τους

ΠΑΡΑΘΕΜΑ

«Η ευσέβεια δεν είναι απλά να στρέψετε το πρόσωπό σας προς το μέρος της Ανατολής ή της Δύσης, ευσεβείς είναι ...αυτοί που ευεργετούν για την αγάπη του Θεού τον συνάνθρωπό τους, τα ορφανά, τους φτωχούς, τους οδοιπόρους, τους επαίτες, αυτοί που εξαγοράζουν τους αιχμαλώτους, αυτοί που δεν παραλείπουν την προσευχή, αυτοί που ελεούν, αυτοί που εκτελούν τις υποχρεώσεις τους, αυτοί που δείχνουν καρτερία στις δυστυχίες, στις συμφορές και στις καταπιέσεις. Όλοι αυτοί είναι δίκαιοι και φοβούνται τον Κύριο» Κοράνιο, σούρα «η βους», 2, 172

Σούρα (κεφάλαιο του Κορανίου)

Γ' ΦΑΣΗ

- Εργασία σε ομάδες
- Ενεργοποίηση της ενσυναίσθησης των μαθητών/τριών
- Δραματοποίηση σκηνών από την καθημερινή πολυπολιτισμική πραγματικότητα της πόλης
- Οι μαθητές/τριες αναπαραστούν τα πράγματα όπως οι ίδιοι/ες τα αντιλαμβάνονται

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

- Συζήτηση στην ολομέλεια για τη στάση και τη συμπεριφορά ορισμένων ανθρώπων απέναντι σε συνανθρώπους τους που έχουν διαφορετική καταγωγή, χρώμα, θρησκεία, κ.λ.π.
- Οι μαθητές/τριες αντιλαμβάνονται πως η παραβίαση των ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων των συνανθρώπων μας που οδηγούν σε εκδηλώσεις ρατσισμού και ξενοφοβίας, εκφράζει μία καθημερινή πραγματικότητα την οποία μπορούν αυτοί να αλλάξουν

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- Εργασία σε ομάδες, όπου ο εκπαιδευτικός καλεί τους/τις μαθητές/τριες να μελετήσουν το κόμικ που βρίσκεται στο εγχειρίδιό τους και συνεχίζοντάς το η κάθε ομάδα να δώσει το δικό της τέλος
- Οι μαθητές/τριες συνειδητοποιούν τι σημαίνει ρατσιστική συμπεριφορά και σε ένα δεύτερο επίπεδο πώς μπορούν να την αποφύγουν

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- Τέλος η κάθε ομάδα, αφού συζητήσει για το ποια είναι τα ατομικά δικαιώματα όλων των ανθρώπων που ζουν σε δημοκρατικό πολίτευμα και αυτών που ανήκουν σε μειονότητες, καταγράφει και αναρτά τα δικαιώματα αυτά σε ένα ταμπλό σε τοίχο της αίθουσας

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ - ΕΠΕΚΤΑΣΗ

- Στο μάθημα των Τ.Π.Ε. οι μαθητές/τριες δημιουργούν βίντεο με εικόνες της πόλης το οποίο αναρτούν στην πλατφόρμα του e Twinning στο πρόγραμμα send a card
- Στο μάθημα των Εικαστικών οι μαθητές/τριες δημιουργούν κολλάζ με θέμα την πόλη τους, όπου αναμένεται να αποδοθεί η πολυπολιτισμικότητα της περιοχής

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- Οι μαθητές επιτυγχάνουν ευχάριστα και αβίαστα την κατάκτηση τόσο των γνωστικών στόχων της διδασκαλίας, όσο των συναισθηματικών και των ψυχοκινητικών
- Υιοθετούν στάσεις και συμπεριφορές που τους επιτρέπουν να ενταχθούν ομαλά και δημιουργικά στο φυσικό και κοινωνικό-πολιτιστικό περιβάλλον

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- Δίνεται η ευκαιρία στον δάσκαλο να ανταποκριθεί στον ρόλο του συνεργάτη και του συνερευνητή
- Δημιουργούν νοητικά σχήματα αιτιότητας και ερμηνείας των στάσεων και των ιδεών

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- Μέσα από τη λειτουργία της αφήγησης οι μαθητές/τριες ενθαρρύνονται να φανταστούν, να επινοήσουν, να στοχαστούν και να οικοδομήσουν τη γνώση
- Με τη μελέτη των κειμένων αποκτούν την απαραίτητη ικανότητα χρήσης και ερμηνείας των πηγών

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- Με την εμπλοκή του μαθήματος της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής, επιτυγχάνεται η εκπαίδευση των μαθητών/τριών σε ζητήματα κοινωνικής και πολιτικής αγωγής που έχουν άμεση σχέση με τη θρησκευτική αγωγή
- Η διαδικασία του μαθήματος στοχεύει όχι μόνο στην απόκτηση των κατάλληλων γνώσεων, αλλά και στην καλλιέργεια στάσεων και αξιών, ικανοτήτων και δεξιοτήτων που χαρακτηρίζουν τον σύγχρονο δημιουργικό πολίτη

ΕΚΤΕΝΕΣΤΕΡΗ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

- Η λογοτεχνία είναι ένας κατεξοχήν διαπολιτισμικός τόπος όπου ο διάλογος ανάμεσα στους πολιτισμούς γίνεται πράξη
- Προτείνεται, λοιπόν, η διδασκαλία του κειμένου, «Οι φίλοι μας οι τσιγγάνοι», της Ελένης Σαραντίτη, το οποίο εντάσσεται στο Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε' και ΣΤ' Δημοτικού, «Με λογισμό και μ' όνειρο»

Η φαντασία του δασκάλου, όσον αφορά τον σχεδιασμό της διδασκαλίας, είναι η μόνη που μπορεί να εγγυηθεί την απελευθέρωσή του από τα δεσμά του βιβλίου, το οποίο γίνεται σημείο αναφοράς και όχι ορισμού και περιορισμού των διδακτικών επιλογών καταλαμβάνοντας με αυτόν τον τρόπο τη θέση που του αρμόζει (Δημάση, 2000: 255)

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ!